

Református Zenei Kalendárium a Partiumban

Új sorozatot indított útjára 2014-ben a Királyhágómelléki Református Egyházkerület. A tervek szerint évenként megjelenő *Református Zenei Kalendárium* első számát 2014. március 12-én mutatták be Nagyváradon a Lórántffy Zsuzsanna Egyházi Központban.

A színes, képes kiadvány egyházkerületi zenei körkép és szakmai útmutató egyben. A körkép a megyei és kerületi szinten zajlott zenei események beszámolóit, évfordulós megemlékezéseket, orgonák, kórusok történetét tartalmazza. Hasznos olvasnivalót kínál szakmai írásokkal, interjúkkal, kerületi és anyaországi konferenciák beszámolóival. A *Gyülekezeti énekiskola* című fejezetben kottaajánló, énektanítási terv és himnológiai írások találhatóak, a kötetet pedig az egyházkerületben tevékenykedő kántorok címtára zárja.

A kalendárium megszűlése több okból vált szükségessé. Az egyik, hogy a kerület Ha-

rangszó folyóiratában hosszabb idő óta nem jelenhettek meg egyházzenei témájú cikkek, a másik ok, hogy az egyházzenei honlapot felhívték és az ott található anyagok elvesztek. Mivel a honlapra nem lehetett tovább gyűjteni az információkat, ezért felmerült a kérdés, hogy mit kezdjenek az egyre gyűlő egyházzenei anyaggal. Ebben a helyzetben *Csúry István* püspök ajánlotta a zenei kalendárium megalapítását, ami nagyszerű kommunikációs csatornának bizonyult, hiszen a kalendárium első száma már a hivatalos bemutató előtt csaknem teljesen elfogyott.

A kiadvány elkészítésében részt vettek az egyházkerülethez tartozó kilenc egyházmegye zenei előadói *Orosz Otília Valéria* egyházkerületi zenei előadó vezetésével. A Református Zenei Kalendárium második száma 2015 tavaszán jelenik meg.

híradások alapján

Balla Péter — a népdaloktól a genfi zsoldároki

Balla Péter, a „népdal apostola” halálának 30. évfordulója alkalmából kiállítás nyílt a budapesti Néprajzi Múzeumban a Szakrális Művészeti Hét sorozatához kapcsolódva 2014. szeptember 20-án. A tárlat hangfelvételek, kiadványok, gyűjtött tárgyak bemutatásával hozta közelebb az érdeklődőkhöz a méltatlanul kevéssé ismert népzene gyűjtőt, egyházzene szót, zenepedagógust, aki Hajdúszoboszlón született, de a romániai Belényesen (Beiuș) nevelkedett, majd 1927-ben került Budapestre, a Zeneakadémiára. Itt ismerkedett meg Kodály és Bartók népdalgyűjtő tevékenységével, majd 1932-től Lajtha László tanítványa lett. A népzene gyűjtést is az ő útmutatásukkal kezdte el 1933-ban, elsősorban az akkor még kevéssé ismert Bukovina és Moldva területén.

Kulcsszerepet vállalt a református ifjúság zenei nevelésében is. A Soli Deo Gloria Diákszövetség híres szárszói konferenciáin sok száz fiatalnak tanította az „igazi” népdalokat és a református zsoldárokat. Ravasz László a Református Egyetemes Konvent országos énekügyi titkárává nevezte ki, ahol egészen 1952-ig

tevékenykedett. E minőségében részt vett az 1948-as énekeskönyv megalkotásában mint az azt előkészítő „Kis énekeskönyv” szerkesztője. 1952 után a Népművelési Intézetben folytatta népzenevelői munkáját, de az '56-os események után ő is szellemi száműzetésbe kényszerült.

Székely Jenő, a Népművelési Intézet igazgatója, egykori főnöke így nyilatkozott róla: „Hatása tízezrekre, százazrekre terjedt ki, nélküle aligha volna elképzelhető az ifjúság mostani elemi erejű vonzalma a népzene iránt. Balla Péter egykori népdaltanításai és a mai táncmuzika fiatalok törekvéseinek stílusa, tartalma, emberi alapképlete egyazon törőből fakad — még akkor is, ha a népzene szerelmeseivé váltak talán alig tudnak valamit arról a férfiről, aki számukra az utat törte. Rajtuk múlik, hogy a népzeneért lelkesedő nemzedék megismerje a nagy előd életművét, és ezzel Balla Péter is helyére kerüljön a művelődés történetében.”

*Pálóczy Krisztina muzeológus,
a kiállítás kurátora*